FRANSA BÜYÜKELÇİLİĞİ ANKARA
EKONOMİ SERVİSİ

FRANSA VE TÜRKİYE İKİLİ TİCARİ İLİŞKİLERİ - 2014

1°) Gelişmekte olan ülkeler arasında Türkiye, Fransa için önemli bir ortak

Fransa ve Türkiye arasındaki ticari ilişkilerin gelişimi (Milyar €)

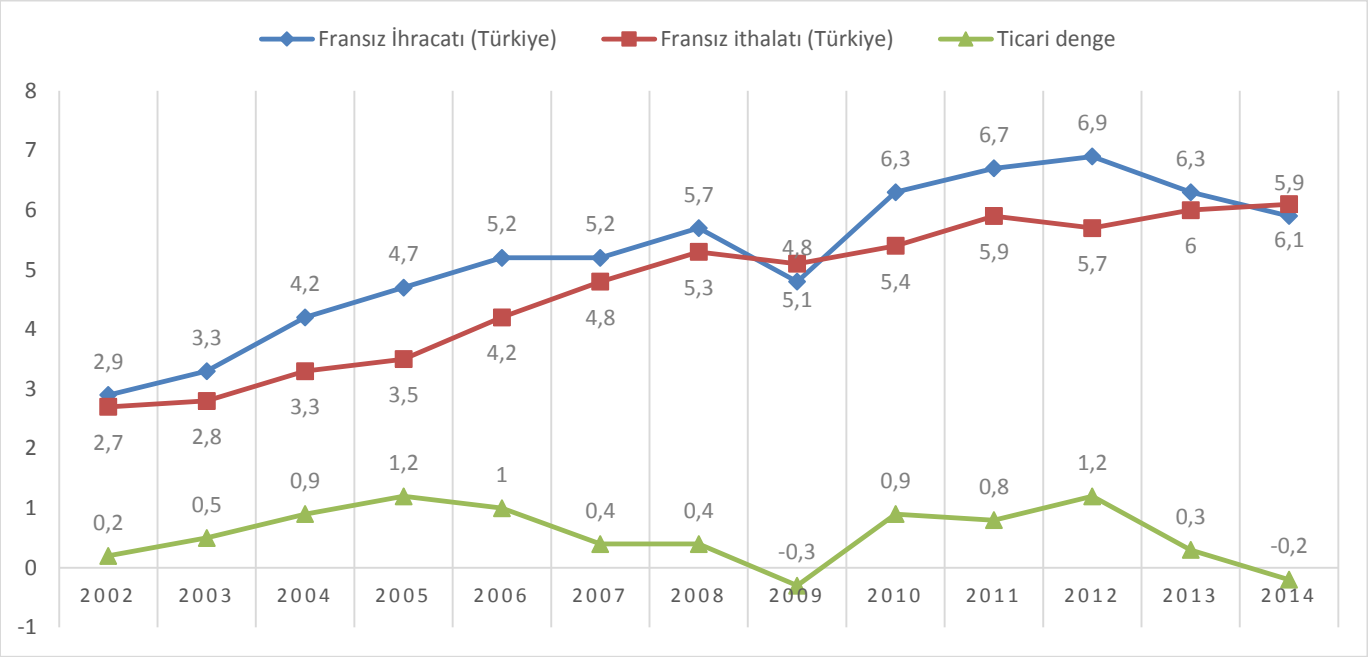

Kaynak : Fransa Gümrüğü

2014 yılında, Fransa, 5,9 miyar avroluk ihracat rakamı ile Türkiye'nin 7. sıradaki tedarikçisi olup, 6,1 milyar avroluk ithalat rakamı ile Türkiye'nin 5. müşterisidir. Türkiye, dünyada 14. sıradaki pazarımız olmakla beraber AB ve İsviçre hariç Amerika Birleşik Devletleri, Çin, Japonya, Rusya ve Cezayir'in ardından 6. müşterimizdir. Türkiye, ihracatımızın %1,4'ünü oluşturmaktadır. Ancak, 2012 yılından beri, Fransa'nın Türkiye'ye ihracatı düzenli olarak nominal değer kaybı yaşamaktadır.

Geleneksel olarak ticari dengemizin pozitif olmasına rağmen, geçtiğimiz son 10 yıl içinde 2. defa 2014 yılında ticari dengemiz az miktarda açık vermiştir. Fransa'nın Türkiye'ye ihracatı 2013'e göre %4,3 düşerken, 2014 yılında Türkiye ithalat rakamlarının %3,7 azalması yönündeki genel hareketini takiben Türkiye'nin Fransa'ya ihracatı %2,2 artış göstermiştir.

2°) Pazar payımız aşınmıştır, genel performans potansiyelin altında gerçekleşmiştir

İhracatçı ülkelerin yüzdesel olarak pazar payı gelişimi

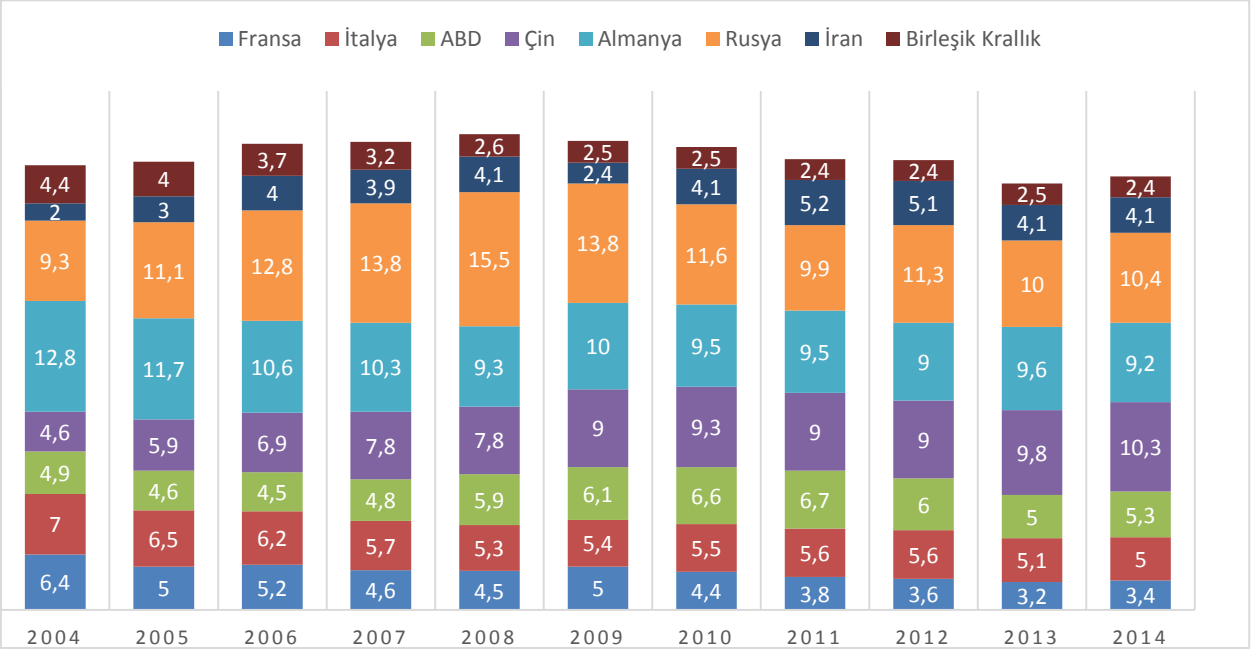

Kaynak : TurkStat

Fransa'nın pazar payı 2004'te %6,4'ten 2013'te %3,2'ye gerilemiştir. 2014 yılında ise payımız %3,4'te sabit kalmıştır (Almanya, İtalya ve Birleşik Krallık pazar paylarının da azaldığını belirtebiliriz). Bazı dönemler sırasında (Ermeni soykırım yasaları, AB'ye üyelik) hassas siyasi ortamlar bu ticari ilerlemeyi yavaşlatabilse de, Fransa'nın pazar payındaki gerileme, Türkiye'nin Yakın ve Orta Doğu'ya, Kafkaslara ve Asya'ya doğru yeniden ticari yapılanmasıyla da açıklanabilir. Avrupa Birliği, Türkiye'nin birinci ticari ortağı olarak kalsa da, Türk ithalatındaki payı 2002'de %48 iken, 2014 yılında %36'ya geriledi. Aynı dönem içerisinde, Asya ülkelerinin (Avustralya, Yeni Zelanda hariç) payları ise %12'den %23'e artış gösterdi.

3°) Ulaşım sektörü iki taraflı ticari ilişkilerimizde belirleyici olmuştur, ve büyük havacılık ve uzay anlaşmaları sayesinde olumlu beklentiler vadetmektedir

Sektörlere göre ithalat ve ihracat gelişimi ve tutarı (Milyon €)

Fransa'nın Türkiye'ye ihracatı ve ithalatı	İhracat 2014 (M€)	Gelişim 2014/2013	İthalat 2014 (M€)	Gelişim 2014/2013
1. Tarım, ormancılık, balıkçılık ve su ürünleri yetiştiriciliği	52,7	-36,5%	138,5	7,8%
2. Doğal hidrokarbonlar, diğer madencilik ürünleri	78,3	-46,4%	20,6	-18,9%
3. Gıda ürünleri endüstrisi (GÜE)	136,7	-6,9%	253,4	11,1%
4. Kok kömürü ve rafine edilmiş petrol ürünleri	59,0	-2,4%	0,1	-87,1%
5. Mekanik ekipman, elektrik, elektronik ve bilgisayar	1 297,9	-10,3%	1 152,3	9,7%
6. Nakliye ekipmanları	1 728,1	3,7%	2 171,9	0,2%

7. Tekstil, giyim, deri ve ayakkabı	146,5	1,2%	1 442,7	0,9%
8. Ağaç, kağıt ve karton	62,6	-5,4%	27,9	6,7%
9. Kimyasallar, parfüm ve kozmetik	914,6	-4,6%	107,0	12,2%
10. İlaç	348,2	-3,5%	10,7	-31,8%
11. Kauçuk ve plastik ürünler, çeşitli mineraller	287,2	-4,8%	362,7	-3,1%
12. Metal ve metal ürünleri	778,4	-0,2%	331,7	-5,7%
13. Diğer mamul ürünler	85,0	-4,2%	116,0	6,4%
14. Çeşitli Ürünler	17,6	15,9%	3,2	7,9%
Toplam	**5 993,4**	**-4,3%**	**6 139,2**	**2,2%**

Kaynak : Fransız Gümrüğü

Günümüzde Fransa'nın arz yapısı Türkiye'nin ithalat yapısına daha az uyumlu hale gelmiştir: Hidrokarbonlar 2002'de Türk ithalatının %17'sini oluştururken, 2014'te bu oran %22,6'nın üzerine çıkmıştır. Diğer yandan, Fransız arzının güçlü sektörleri, Türk ithalatında (makineler, mekanik ve elektronik aletler et ilaç sanayii ürünleri) daha az yer bulmaktadır. 10 yıl önce piyasada olmamasına rağmen, makineler ve mekanik aletler alanında Türk ithalatında %20 oranında paya ulaşmış olmasıyla Çin'in atılımı dikkat çekmektedir.

Fransa'nın yoğun yatırım yaptığı araç ve otomobil parçaları sektöründe, pazar payımız 2002'de %18 iken, 2014 yılında Almanya'nın (%33,1) ve İspanya'nın (%8,3) çok gerisinde kalarak %5,9'a gerilemiştir. Bu sektörde genel olarak, Fransız ihracatı azalırken (2013'te 1,02 milyar avro iken 2014'te 836 milyon avro), ithalatımız artmış ve ihracatımızı geride bırakmıştır (2014'te 2,03 milyar avro). Buna karşılık olarak ulaşım sektöründe ise, Türk Hava Yolları ve Pegasus Hava Yolları ile imzalanan anlaşmalar neticesinde Airbus teslimatlarından fayda sağlanmıştır.

İlaç sanayii ürünlerinde 2013'e göre %10'dan 2014 yılında %9,7'ye gerileyen bir pazar payı ile Fransa 3. sıradaki yerini korumaktadır. Fransız şirketleri (örneğin: Sanofi-Aventis) pazarda güçlü bir varlığa sahip olmakla birlikte, ürünlerin pazara girmesini zorlaştıran Türkiye'deki fiyatlandırma politikası nedeniyle cezalandırılmaktadırlar.

Gıda ürünleri endüstrisinde (GÜE) ise ihracattaki payımız Fransız arz potansiyelinin oldukça altında kalmaktadır ve bu alan toplam ihracatımızın sadece %0,3'ünü temsil etmektedir (136,7 milyon avro). Aynı şekilde, 2014 yılında tarım ürünleri, toplam ihracatımızın yine %0,3'üne denk gelen 52,7 milyon avroyla sembolik bir tutarı temsil etmiştir. Aynı dönemde, Fransa'ya olan Türk ihracatı, gıda ürünleri endüstrisinde 253,4 milyon avroya ulaşmış ve tarım ürünleri 138,5 milyon avro seviyesine yükselmiştir. Böylece, Fransa ve Türkiye arasındaki ikili ticarette Fransa için ihracatın ithalatı karşılama oranı bu iki ürün grubunda %48'de sabit kalırken, bu oran tüm Fransız dış ticaretinde gıda ve tarım ürünleri endüstrisi için %119 seviyesine ulaşmaktadır.

Son olarak, tek başına toplam satışlarımızın yaklaşık %14'üne denk gelen sektör olan "uçak ve uzay" alanında, Türkiye'ye aşırı duyarlı ihracatımızı vurgulamak gerekir. Bu iki sektöre otomobili de eklersek, Türkiye'ye ihracatımızın %27'sine ulaşmış oluyoruz.

Uçak sanayiinde bu yılki %44'lük artışa rağmen, bu artışın otomotiv sektörüne bağlı %20'lik düşüşünün ancak bir kısmını telafi edebilmiş olması bir o kadar endişe vericidir. Türk ekonomisinin gelişiminden potansiyel olarak en

iyi payı almak için ihracat sistemimizin gerekli adaptasyonları ve çeşitlendirilmeleri yerine getirmesi gerekliliğinin altını çizmek gerekiyor.

Ek 1: Fransa'nın Türkiye'ye ihraç ettiği ilk on ürün grubu (Milyon €)

	2013	2014
1. Hava ve uzay araçlarının elde edilen gelirler	573,9	829,6
2. Çelik ve çeliğin ilk işlenmesinde elde edilen ürünler	509,2	527,9
3. Araç ekipmanları	612,4	497,8
4. Temel kimyasallar, azot bileşikleri, plastik ve sentetik kauçuk	504,2	484,7
5. Genel kullanım için makine ve ekipman	502,3	462,1
6. İlaç	360,8	348,2
7. Otomotiv ürünleri	413,8	338,4
8. Güç kaynakları	370,2	318,4
9. Çeşitli Kimyasal Ürünler	323,7	303,9
10. Diğer özel amaçlı makineler	182,4	151,1

Source : Fransız Gümrüğü

Ek 2: Türkiye'nin Fransa'ya ihraç ettiği ilk on ürün grubu (Milyon €)

	2013	2014
1. Otomotiv ürünleri	1 569,3	1 578,7
2. Giyim eşyası	1 130,8	1 139,6
3. Araç ekipmanları	481,6	458,7
4. Ev Aletleri	375,8	406,8
5. Tekstil Sanayi Ürünleri	283,0	283,5
6. Genel kullanım için makine ve ekipman	229,0	248,0
7. Güç Kaynakları	208,9	206,7
8. Suyu da dahil olmak üzere meyve ve sebze ürünleri	144,8	170,2
9. Plastik Ürünler	142,8	155,9
10. Tüketici elektroniği	146,4	150,7

Kaynak : Fransız Gümrüğü